

Митрополит волоколамски Иларион на изложби посвећеној 300. годишњици од оснивања Руске империје

Изложба „Руска империја“ отворена је 1. децембра 2021. године у Државном историјском музеју. Нови изложбени пројекат наставља серију јубиларних догађаја посвећених 150. годишњици Историјског музеја. Пројекат је реализован уз подршку Фондације „Историја отаџбине“, Уједињене корпорације бродоградње и Уједињене металуршке компаније.

Директор Државног историјског музеја А. К. Левикин поздравио је учеснике церемоније посебно напомињући да је 300. годишњица од оснивања Руске империје значајан датум у историји руског народа, који је „одредио прелазак Русије од регионалне државе, која је утицала на североисточни део Европе, до државе која је почела да одређује судбину целе Европе, а самим тим и целог света“.

Затим је на церемонији отварања говорио председник Руског историјског друштва (РИО), директор Руске спољне обавештајне службе С. Е. Наришкин.

Према његовим речима, изложба посвећена 300. годишњици проглашења Русије империјом, на којој је представљено неколико стотина изванредних експоната, „представља диван поклон за све оне који воле нашу велику историју“.

„Наследници Петра Великог су умели да створе стабилан политички механизам који је омогућавао равнотежу интереса царског центра и националних периферија, а идеја служења Отаџбини, присутна у свим слојевима друштва, ујединила је различите етничке групе и вероисповести. Нажалост, два века касније, из објективних историјских разлога, царство је уступило место другим облицима националне државности. Наравно, та два века царске историје Русије немогуће је поново оценити са становишта развоја руске државности, формирања руског националног карактера“, рекао је председник РИО.

Државни секретар, заменик министра културе Руске Федерације А. Ј. Манилова је рекла да је музеј последњих година представио многе светле и успешне изложбене пројекте, укључујући оне реализоване заједно са музејима у Италији, Немачкој, Лувру, Ермитажом и Руским музејом. „Наравно, данашња изложба је приоритет изложбеног програма музеја ове године. 400 артефаката који датирају из периода Руске империје никога неће оставити равнодушним, ни стручњаке, нити онога ко воли историју“, рекла је.

Потом се присутнима обратио Митрополит волоколамски Иларион, председавајући Одељења за спољне црквене послове. Поздрављајући учеснике церемоније у име Његове светости Патријарха московског и целе Русије Кирила, владика је посебно рекао:

„Изложба коју данас отварамо је веома значајна. Посвећена је оном периоду руске историје, који се с правом доживљава као њен процват. То је период када је расла економска моћ Русије и њен политички потенцијал, када је наша земља извојевала бриљантне победе на војном плану, када су се њене границе шириле.

За Руску православну цркву овај период је обележила чињеница да није постојао Патријарх, да је поглавар Цркве био и поглавар државе: он је управљао Црквом преко свог главног тужиоца. Све одлуке о постављању епископа, наградама донете су у име Његовог царског величанства. А источни патријарси, када су се обраћали Светом синоду Руске православне цркве, називали су ово колективно управно тело „драга Сестро у Христу“, јер је реч „синод“ на грчком женског рода.

Често критикујемо овај период у животу Цркве, јер је она била лишена неких атрибута црквености – важних, као што је Патријархово управљање, независност у унутрашњем уређењу. Али, не смемо заборавити да је и за Руску православну цркву ово било време процвата, када је Црква уживала велике могућности, имала значајан степен слободе, пошто је држава која ју је контролисала и у чијем делу се тада налазила, била православна. Дакле, извесна симфонија између Цркве и државе је, наравно, постојала.

Овај период за Цркву обележио је пораст броја парохија и манастира, живот и рад неких изузетних људи, као што су преподобни Серафим Саровски, Свети Филарет Московски, Свети праведни Јован Кронштатски. Стога, наравно, овај период руске историје доживљавамо са дубоком захвалношћу Богу.

Како су се шириле границе Руске империје, проширила се и црквена мисија на освајаним територијама. Управо овом периоду припада стварање Јапанске православне цркве, Кинеске православне цркве и мисије Руске православне цркве на Далеком истоку и Аљасци. Ово су такође дивне и славне странице историје наше Цркве, чије последице видимо и данас. Довољно је рећи да је Русија одавно напустила Аљаску, а да тамо постоје православне цркве и да Православна црква наставља да се развија. Довољно је такође истаћи да Јапанска православна црква, коју је управо у овом периоду – у другој половини XIX века – основао равноапостолни Николај Јапански траје и да се развија. Пожелео бих свима да нам упознавање са овом изложбом буде занимљиво и поучно. Желим вам свима добро здравље у овом тешком времену кроз које пролазимо и нека нас Господ сачува од сваког зла.“

Присутнима се обратио и први заменик председника Одбора Савета Федерације за науку, образовање и културу Д. Ј. Василенко, председник Уједињене металуршке компаније Н. К. Еремина, заменик генералног директора за односе са владом и јавношћу АД „ОСК“ Д. Р. Полијева.

Затим је директор Државног историјског музеја А. К. Левикин показао

изложбу учесницима церемоније.

Изложба демонстрира историју развоја Руске империје и открива главне проблеме повезане са политичком и територијалном структуром државе: ауторитарност власти, ширину територије, мултинационалност, значајан друштвено-економски потенцијал, присуство јаке регуларне војске као фактора безбедности и Цркве као друштвеног и духовног ослонаца државе. Од 400 музејских предмета који су представљени на изложби већина је изложена први пут.

Први део изложбе посвећен је формирању Руске империје у Петрово време и ширењу њене територије током каснијих владавина. У овом делу представљени су артефакти од посебног историјског значаја. Они имају везе са победом Русије у Северном рату који је означио почетак формирања царства. То су модели бродова који су играли важну улогу у историји руске флоте и јединствене карте XVIII – почетка XX века које показују територијални раст државе и њене административне структуре, илуструјући процес освајања и истраживања нових земаља.

На изложби су изложени свечани портрети руских царева, војне и дворске униформе, награде за заслуге пред Отаџбином и царем, као и црквени предмети и декорације храма – обавезни атрибути светог догађаја, који наглашавају неодвојивост Православља и царске власти.

Посебан део изложбе осмишљен је да говори о људима империје, чијим радом и трудом је оснивана држава.

Симболични експонат изложбе представља реплика једне од главних царских регалија – Велике царске круне, коју је за изложбу посебно обезбедила руска државна институција из фонда за складиштење, дистрибуцију и коришћење племенитих метала и драгог камења (Гохран России).

Изложба се затвара 1. марта 2022. године.

mospat.ru